

Український Вісник Психоневрології

Засновник і видавець: НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ТОВАРИСТВО НЕВРОЛОГІВ, ПСИХІАТРІВ ТА НАРКОЛОГІВ УКРАЇНИ,
ДУ «ІНСТИТУТ НЕВРОЛОГІЇ, ПСИХІАТРІЇ ТА НАРКОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»

Головний редактор П. В. ВОЛОШИН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бачериков А. М., Волошина Н. П.,
Воробйова Т. М., Головченко Ю. І.,
Григорова І. А., Дзяк Л. А.,
Зозуля І. С., Карабань І. М.,
Козявкін В. І., Лінський І. В.,
Маньковський М. Б.,
Марута Н. О. (заступник головного редактора),
Михайлов Б. В., Мінко О. І.,
Міщенко Т. С., Напрєєнко О. К.,
Підкоритов В. С., Сухоруков В. І.,
Тацій В. Я., Табачников С. І., Чабан О. С.,
Шаповалова В. О., Шестопалова Л. Ф.,
Явдак І. О. (відповідальний секретар).

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Абрамов В. А., Бітенський В. С.,
Борисов В. І., Влох І. Й., Головач К.
М., Дубенко Є. Г., Євтушенко С. К.,
Журавель В. А., Казакова С. Є.,
Коновалова В. О., Мартинюк В. Ю.,
Мачерет Є. Л., Мироненко Т. В.,
Павлов В. О., Пашковський В. М.,
Пшук Н. Г., Рачкаускас Г. С.,
Ревенко О. А., Реміняк В. І., Сон А. С.,
Сосін І. К., Статинова О. М.,
Фільц О. А., Шаповалов В. В.,
Шепітько В. Ю., Шкробот С. І.,
Юр'єва Л. М.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

61068, м. Харків, вул. Ак. Павлова, 46.
ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології АМН України»
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 16345-4817ПР від 10.02.2010 р.
Рекомендовано до друку Вченою Радою ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології АМН України» (протокол № 6 від 19.05.2011 р.)

Науково-практичний медичний журнал
Заснований 1993 р., у вересні
Періодичність — щокварталу

Том 19, випуск 2(67), додаток
Харків, 2011

Журнал «Український вісник психоневрології» друкується з 1993 року ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України» сумісно з Науково-практичним товариством неврологів, психіатрів та наркологів України (свідоцтво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 16345-4817ПР, видано Міністерством юстиції України 10.02.2010 року).

У журналі друкуються нові дані про результати досліджень у галузі нейронаук та їх впровадження у практику охорони здоров'я, отримані вченими та лікарями України, ближнього й дальнього зарубіжжя.

Видання журналу здійснюється щокварталу. Журнал надходить до медичних бібліотек усіх областей України, НАН України та бібліотек медичних вузів України, до у правлінь охорони здоров'я обласних держадміністрацій, членам Науково-практичного товариства неврологів, психіатрів та наркологів України, до медичних бібліотек столиць країн СНД.

Журнал «Український вісник психоневрології» внесений до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за галузями медичних (постанова ВАК України від 10 березня 2010 р. № 1-05/2) та фармацевтичних (постанова ВАК України від 14 квітня 2010р. № 1-05/3) наук.

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАВА ІНСТИТУТУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ, СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ ТА
ФАРМАЦІЇ ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ФУНДАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ»

Серія конференцій:
ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ПРАВО, СУДОВА ФАРМАЦІЯ
І
ДОКАЗОВА ФАРМАЦІЯ В УКРАЇНІ

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

«Досудове слідство, фармацевтичне і медичне право, як складові державної політики України у протидії наркозлочинності та поширенню наркоманії: від поліцейської хімії і судової фармації до фармацевтичного і медичного законодавства, соціальної, доказової медицини і фармації»
(18-19 листопада 2011 р., м. Харків) та **круглого столу** *«Фармацевтичне право як складова частина національної безпеки України: від поліцейської хімії до фармацевтичного законодавства, соціальної, доказової і судової фармації»*
(червень 2011 р., м. Харків)

Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ №13 від 10.01.2011 р.

Наукові редактори:

Шаповалов В.В., Шаповалова В.О., Галацан О.В., Шаповалов В.В. (мл.)

Представлені до друку матеріали збережені і видані у авторській редакції. Оргкомітет не несе відповідальності за інформацію, що надана в публікаціях авторів. Внесені організаційним комітетом виправлення в основному стосуються приведення матеріалів конференції до встановленої форми.

Досудове слідство, фармацевтичне і медичне право, як складові державної політики України у протидії наркозлочинності та поширенню наркоманії: від поліцейської хімії і судової фармації до фармацевтичного і медичного законодавства, соціальної, доказової медицини і фармації : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (18–19 листопада 2011 р., м. Харків) / За ред. В.В. Шаповалова, В.В. Шаповалова (мл.), В.О. Шаповалової. – Х., 2011. – 270 с.

Відповідальний за випуск: Конєва В.Ю.
Технічні редактори: Петренко В.О., Казяйчева А.О.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Шановні колеги !

Запрошуємо Вас взяти участь у роботі IX Міжнародної науково-практичної конференції "Фармацевтичне і медичне право України (фармацевтичне і медичне законодавство, судова фармація, доказова фармація), що відбудеться **16-17.11.2012 р.**

УДК 615.1:352.2.658.7

В. М. Толочко, д-р фарм. наук, професор, завідувач кафедри УЕФ,
І. В. Шишкіна, здобувач кафедри УЕФ, **О. А. Хмельницька**, канд. фарм.
наук, ст. викладач кафедри УЕФ
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету (м. Харків)

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ПРАВО: ОПТИМІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ОБЛАСНОМУ РІВНІ

Контроль якості лікарських засобів (ЛЗ) посідає важливе місце у фармацевтичній галузі і тому продовжує удосконалюватись його організація на державному і регіональному рівні. Особлива увага приділяється територіальним органам контролю, серед яких провідне місце посідає діяльність обласних державних служб з ЛЗ, яка стала об'єктом наших досліджень. Вивчення проводилось з використанням методу експертних оцінок на базі 7 областей та залученням у якості респондентів 55 фахівців.

За його результатами встановлений рівень та якість сучасного стану організації діяльності обласних державних служб з ЛЗ за системою 18 чинників. З'ясовано, що вони, в першу чергу, ґрунтуються на фінансовому забезпеченні, наявності спеціалістів з контролю якості ЛЗ та рівні їх професійної кваліфікації. До числа найважливіших ознак (чинників) відноситься спільна діяльність обласних держслужб з суб'єктами фармацевтичної діяльності (СФД) та інформаційно-методична робота з питань контролю якості ЛЗ. Особливої уваги заслуговують такі ознаки як відстань обласної держслужби до СФД і їх кількість, наявність та кількість місць надання медичної допомоги, площа регіону та чисельність проживаючого населення.

За таких умов стан організації діяльності обласних держслужб з ЛЗ може бути оцінений як «добрий» у 46,15% випадків і «задовільний» у 48,72%. Разом з тим, у 5,15% випадків він оцінюється як «незадовільний», що вказує на необхідність подальшої оптимізації організації контролю якості ЛЗ на обласному рівні. З цієї метою нами обґрунтована методика моделювання штатного розпису працівників обласних держслужб ЛЗ за трьома варіантами. Вперше використаний показник «загальна кількість штатних одиниць» працівників, бо на рівні кожної обласної держслужби з ЛЗ має залишатись право самостійного розподілу обов'язків і підбору кадрів за кваліфікацією у залежності як від державного фінансування, так і особливостей впливу досліджених нами територіальних ознак на обсяги робіт з контролю якості ЛЗ. Для обробки результатів та математичного моделювання використаний кореляційно-регресійний

аналіз. Розрахунки здійснювались за допомогою комп'ютерної програми «STATISTIKA», версії №6.

На підставі нормативного розподілу витрат часу на виконання видів та елементів робіт, створення методика розрахунку обсягу робочого часу на здійснення такого контролю обласними держслужбами з урахуванням кількості робочих днів, його складових і змодельованого штатного розпису працівників. Для цього проведена структуризація організації контролю якості ЛЗ на обласному рівні за складовими: в межах обласної держслужби; в межах СФД; в межах фармацевтичних підприємств за організаційно-теоретичними і організаційно-практичними діями. Встановлена питома вага витрат часу на таку діяльність з контролю якості ЛЗ та обґрунтовані нормативні показники витрат часу на виконання елементів робіт в межах цих складових. Розроблена методика, класифікації (типологічного групування) обласних держслужб з ЛЗ за обсягом діяльності. Враховано, що обласні держслужби як тип установи досить однорідні, але разом з тим відрізняються між собою за обсягом діяльності, трудовими ресурсами, основними і оборотними фондами, ефективністю діяльності та ін. Тому запропонований їх систематизований поділ на 4 класифікаційні групи за ознакою обсягу діяльності – кількістю виконуваних елементів робіт.

Запропонована блок-схема практичної реалізації наукових розробок на республіканському обласному рівні і окремих СФД, а також у систему додипломної і післядипломної підготовки фахівців фармації.

Висновок. Запропоновані наукові підходи до з'ясування рівня та стану організації діяльності обласних держслужб з ЛЗ у загальнодержавній системі контролю якості ЛЗ дозволили створити методики з'ясування штатного розпису працівників, загального обсягу контролю якості ЛЗ в регіоні протягом необхідного періоду, класифікації за ним обласних держслужб, апробації і практичної реалізації наукових розробок. Вони склали основні напрямки з оптимізації організації державного контролю якості ЛЗ на обласному рівні.

Л.В. Галій, канд. фарм. наук, доц. каф. управління та економіки фармації, **О.М. Должнікова**, канд. фарм. наук, доц. каф. управління та економіки фармації, **М.В. Чешева**, канд. фарм. наук, доц. каф. управління та економіки фармації,

Т.М. Серолян, аспірант каф. управління та економіки фармації.
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету (м. Харків)

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ПРАВО: НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ПІСЛЯДИПЛОМНУ ФАРМАЦЕВТИЧНУ ОСВІТУ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Фармацевтична галузь України наразі потребує суттєвого покращення якості підготовки та конкурентоспроможності персоналу. Необхідність вирішення цієї проблеми, перш за все, пов'язана із дефіцитом спеціалістів фармації, здатних працювати на сучасному обладнанні та використовувати сучасні

технології, вільно володіти професійною іноземною мовою, впроваджувати інноваційні та креативні підходи у діяльність фармацевтичних закладів.

З іншого боку, в умовах інформаційного суспільства, коли оновлення сукупно накоплених наукових знань відбувається скоріше ніж змінюються

покоління людей, традиційні системи та технології навчання вже не можуть повністю відповідати сучасним вимогам до підготовки спеціалістів фармації, як найбільш наукоємної та соціально значимої галузі. Таким чином, виникає об'єктивна потреба у розвитку принципово нових освітніх технологій, важливе місце серед яких займають технології дистанційного навчання.

Своєчасне запровадження дистанційної форми навчання у післядипломну фармацевтичну освіту (ПФО) дозволить спеціалістам фармації ефективно виконувати професійні обов'язки, бути готовими до змін на внутрішньому та міжнародному ринках праці, мати можливість постійно вдосконалюватися та підтверджувати власну компетентність.

Проблеми підвищення ефективності діяльності персоналу фармацевтичних організацій є предметом постійної уваги науковців. Цієї тематики у наукових дослідженнях торкалися В.П. Черних, В.М. Толочко, А.С. Немченко, З.М. Мнушко, О.В. Посилкіна, Б.Л. Парновський, М.С. Пономаренко, В.Л. Базарний. Рижовим О.А. досліджувалися питання методології та організації післядипломної освіти провізорів на основі інформаційно-комунікаційних технологій, а також розробки адаптивної системи дистанційного навчання. Разом з цим, використання андрагогічних та компетентнісних засад як основи дистанційних навчальних технологій у ПФО не розглядалося.

Отже важливим питанням сьогодення постає розробка науково-обґрунтованих і методичних підходів до впровадження дистанційної форми навчання у ПФО в Україні, що сприятиме підвищенню конкурентоздатності персоналу вітчизняних фармацевтичних закладів та реалізації принципу «навчання протягом життя».

Актуальними завданнями роботи, на нашу думку, є:

- дослідження та визначення освітніх потреб спеціалістів фармації з точки зору як роботодавців, так і персоналу фармацевтичних організацій;

- аналіз сучасного стану та проблем системи ПФО в Україні, опрацювання нормативно-правових засад її організації;

- дослідження міжнародного досвіду ПФО, визначення недоліків та переваг у порівнянні із вітчизняним досвідом;

- вивчення теоретичних та практичних аспектів організації безперервної фармацевтичної освіти (передумов, існуючих і перспективних форм та технологій);

- розробка науково-методологічних засад впровадження дистанційної форми навчання у ПФО;

- створення формалізованого дистанційного курсу для ПФО, опрацювання принципів надання інформаційних матеріалів та контролю якості дистанційної форми навчання у ПФО;

- проведення обговорення та аналіз результатів впровадження розроблених та альтернативних дистанційних курсів у систему ПФО.

Відповідно до поставлених завдань нами було проведено анкетування спеціалістів фармації Донецької, Полтавської та Харківської областей України. Результати якого довели, що близько половини з опитаних вважають своєчасним впровадження у систему ПФО очно-дистанційного та дистанційного виду навчання. Встановлено також тренд залежності пріоритетів у виборі виду навчання від віку опитаних та займаної посади.

Визначено, що сучасними методами навчання СФ, на думку респондентів, є аналіз робочих ситуацій, дискусії, перегляд відеофільмів, ділові та рольові ігри. Важливо, що більшість спеціалістів фармації, близько 80%, виявили готовність до участі у процесі планування професійного навчання.

Висновки.

Визначена актуальність та завдання щодо впровадження дистанційної форми навчання у післядипломну фармацевтичну освіту на засадах компетенцій. Методом анкетування персоналу фармацевтичних закладів підтверджена об'єктивна потреба у розвитку принципово нових освітніх технологій, важливе місце серед яких займають технології дистанційного навчання.

Л. Ю. Д'якова, канд. фарм. наук, доцент

О. А. Носенко, канд. фарм. наук, доцент

Національний фармацевтичний університет (м. Харків)

ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ПРАВО: СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ В ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

На зламі третього тисячоліття соціальний аспект повинен стати обов'язковим атрибутом діяльності більшості аптечних закладів України. У країнах Західної Європи вже понад чверть століття соціальна відповідальність є нормою ведення фармацевтичного бізнесу. Вітчизняні й російські вчені, оцінюючи негативні тенденції у сфері обігу ЛЗ, констатують застарілість переважання в останні роки парадигми класичного маркетингу, основною метою якої є отримання максимального прибутку та наголошують на хибності її використання в галузі фармації і охорони здоров'я. Зазначене призводить до порушення прав і свобод людини та дезорганізації лікувального процесу. Орієнтація на отримання прибутку перешкоджає виконанню системних соціальних завдань аптечного закладу. Філософія фармацевтичної діяльності XXI століття оснований на пріоритеті надання кваліфікованої, доступної і своєчасної фармацевтичної допомоги та передбачає домінування системних

підходів, що сприяють підвищенню соціальної відповідальності фармацевтичного ринку, його підпорядкуванню стратегічним інтересам держави, суспільства й людини. Сучасний розвиток фармації потребує від фахівців галузі досить високого рівня знань і творчої ініціативи, володіння нормами фармацевтичного законодавства і фармацевтичного права, підвищеної перспективної відповідальності з метою забезпечення населення України безпечними, ефективними, доступними лікарськими засобами та якісною фармацевтичною допомогою. На опанування філософії правил належних практик і впровадження їх у діяльність аптечних закладів необхідно не менше трьох років регулярного навчання управлінців і персоналу за різними програмами. Американський досвід свідчить, що при належному фінансуванні й відповідному методологічному підході проблема може бути вирішена за 3-4 роки інтенсивної праці, а з урахуванням перебудови системи профільної освіти —